

HITKÖZSÉGI HÍRADÓ

NEM AZ A ZSIDÓ, AKINEK A SZÜLEI AZOK VOLTAK, HANEM AKINEK A GYERMEKE IS AZ LESZ! (Simon Peres)

Oktatás, ünneplés, zenélés – egész napos program a Menházban

2008. május 4-én egész nap programokkal várta a Menház az érdeklődőket. Délelőtt folytatódott oktatási programunk a MELAMED, melynek keretében a budapesti Országos Rabbiképző- Zsidó Egyetem hallgatója Túri Anett ismertette meg a jelenlétéket a zarándokünnepekkel (az általa készített bőséges szlovák és magyar nyelvű segédanyagot mindenki megkappa). A héber nyelv oktatásán a résztvevők lelkesen tanulták az új szavakat.

Kora délutántól a programok a 17. Komáromi Napok keretében folytatódottak. A nyitott kapuk napja az előző évekhez hasonlóan nagyszámban vonzotta városunk polgárait a Menházba. A csoportokat Paszternák András és Paszternák Tamás kalauzolta végig a Schnitzer Ármin Mikromúzeumon, a Wallenstein Zoltán termen és a zsinagógában. A látogatók részéről sok kérdés hangzott el a zsidó szokásokkal, történelemmel kapcsolatban, melyekre igyekeztünk választ adni.

A Komáromi Zsidó Hitközség nem feledkezett meg Izrael állam 60. születésnapjáról sem. Novák Attila, a Magyarországi Cionista Szövetség elnöke Izrael állam születéséről tartott előadást. Paszternák András Otthonról haza, a Komáromi Zsidó Hitközség tagjainak visszatérése a Szentföldre címmel foglalta össze közösségeünk tagjainak Izraelbe történő kivándorlását, ottani sorsukat.

A nap fénypontja a Pannónia Klezmer Band koncertje volt. A zsinagóga megtelt, soknak még állóhely is alig jutott. A zenekar profizmusát vastapsal jutalmazta a közönség.

Az egész napos rendezvény a következő szervezetek támogatásával valósult meg: Komárom városa, Joods Humanitair Found, Pincus Alpatvány, a JOINT pozsonyi irodája, Nyitra megye, a Magyar Köztársaság Kulturális Intézete (Pozsony) és a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma.

PA

Jeruzsálem, a szent város...

Helyszíni riport a 60 éves Izraelből. Írásunk a 7. oldalon.

Mártírnak

A Komáromi Zsidó Hitközség ezúton hív minden jóérzésű embert a komáromi zsidóság deportálásának 64. évfordulója alakmából rendezendő megemlékezésre, melyet

**2008. június 15-én,
vasárnap 10:30-kor**

tartunk a komáromi zsidó temetőben (Aranyember utcája).

Ünnepi beszédet mond:

dr. Schörner Alfréd főrabbi, az Országos Rabbiképző-Zsidó Egyetem (Budapest) rektora.

Közreműködik: Tóth Emil, az egyetem zsinagógájának főkántora.

12:00-kor közösen gyűjtünk gyertyát az áldozatok emlékművénél a zsinagórában és koszorút helyezünk el a Menház falán található emléktáblánál.

Mindenkit szeretettel várunk!

Kabalat Shabat szombatfogadás a zsinagógában

Május 30-án, pénteken este újra együtt köszöntjük a Szombatot a zsinagógában. A **19:00-kor** kezdődő liturgiával a kántori feladatokat Schwetzoff Dávid látja el.

Az esti ima után kedduson látunk vendégül minden megjelentet.

Érdeklődésükre feltétlenül számítunk!

Támogatónk

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy közösségeink aktív tagja

Novák Éva

1925-2008

hosszantartó súlyos betegségben elhunyt. Dr. Schweitzer József ny. országos főrabbi és Tóth Emil főkátor búcsúztatták nagy részvét mellett a helyi izraelita temetőben. A család gyászában osztozunk. Emlékét megőrizzük.

*a Komáromi Zsidó Hitközség vezetősége,
a Hitközségi Híradó szerkesztői*

Nyitott hétfő a Menházban

A komáromi Turista Információs Iroda (www.infokomarno.sk) kezdeményezésére július 7-11-ig naponta 10-16 óráig látogatható lesz a Menház és a zsinagóga. Az érkezőket Haas Judit irodavezető várja. Bízunk benne, hogy sok érdeklődő keresi majd fel az épületet ezeken a napokon.

Savout a hetek ünnepe

Az idén június 8-án, vasárnap este köszönt be a Tóraadás ünnepe Savout. A fő-ünnepi napok június 9-10. (hétfő, kedd). Ezeken a napok a KZSH titkársága zárva tart, a temető pedig nem látogatható!

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasónk! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását. 2008. január 1-től támogatását az alábbi bankszámlaszámokra küldheti (támogatás személyesen a KZSH titkárságán és csekken is lehetséges): Korona és devizaszámlák egyaránt!

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

A KZSH címe: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX
Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno
VAT: SKV

Vagy
IBAN: SK52520000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX
Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Köszönjük!

Magyarországi olyasóink figelmébe: Kedves Olyasónk!

Kérjük, hogy az egyházaknak adható személyi jövedelemadója 1 százalékát a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (MAZSIHISZ) részére ajánlja fel a 0358-as technikai számon. A MAZSIHISZ rendszeresen támogatja a KZSH munkáját!

Faliújság

rövid hírek

- ❖ A HH-t, a KZSH-t és a Shalom Klubot támogatták: Weisz Chaya és Józsua (Izrael), Gabriel Schutzenengel (USA), Delikát család (Pozsony, USA, IZRAEL), Szverle Bálazs (Bicske) és anonimitásukat kéző adományozók. Köszönjük!
  - ❖ Vajnorsky Teri néni Jeruzsálemből új Hagadákat ajándékozott a KZSH-nak. Köszönjük!
  - ❖ Örömmel értesültünk arról, hogy a Komáromi Jókai Színház előtti parkban az idén létesített szoborpark második alkotásaként jövőre városunk szülötte, hittestvérünk Seress Rezső kap szobrot. A világírű Szomorú vasárnap szerzőjéről készülő alkotást a KZSH is támogatja majd.
  - ❖ A budapesti Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem és a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége Oktatási Osztálya által szervezett zsidó közösségi vezetőképző tanfolyam következő foglalkozása május 21-én, szerdán lesz. minden érdeklődőt szeretettel várnak (ezen a napon a KZSH titkársága zárva tart).
  - ❖ A nyitrai zsinagógában került sor a Barches ideje című színdarab bemutatójára (bővebben a szlovák részben olvashatnak az eseményről), melyen a KZSH-t Ing. Weissová Alicia és Haas Judit képviselték.
  - ❖ Pályázati támogatásokból májusban új színes lézernyomtatóval és digitális fényképezőgéppel bővül a KZSH infrastruktúrája.
  - ❖ A Spitzer Béla Kiskönyvtár állománya új könyvekkel gazdagodott (többek között az auschwitzi múzeum kiadványaival).
  - ❖ A KZSH számviteli rendszerének átalakítása, a kettős könyvvitelre történő átállás az eredeti ütemtervnek megfelelően a befejezéséhez közeledik, az utolsó fázisban az ingatlanvagyon felértékelésére kerül sor.

Hitközségi Híradó (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesačník ŽNO v Komárne). Alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő** – šéfredaktor: Paszternák Tamás (tamas.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak** – spolupracovníci: Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), **nyomtatás** – tlač: Silvester s.r.o., a **KZSH** címe – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel./fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám:** 3884/2008. **ISSN** 1337-091x. **Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!** *S finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky – a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma támogatásával.*

STETL – a Hitközségi Híradó kulturális oldala

Az oldal a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma támogatásával jött létre!

Könyvajánló – L. Juhász Ilona rovata

Hosszabb szünet után indul újra a Könyvajánló a Hitközségi Híradóban. Ezúttal L. Juhász Ilona, a komáromi Fórum Intézet etnológusa vállalta, hogy hónapról-hónapra szemezget majd a Spitzer Béla Kiskönyvtár állományából. Jó olvasást!

Emlékfüzér Scheiber Sándorról

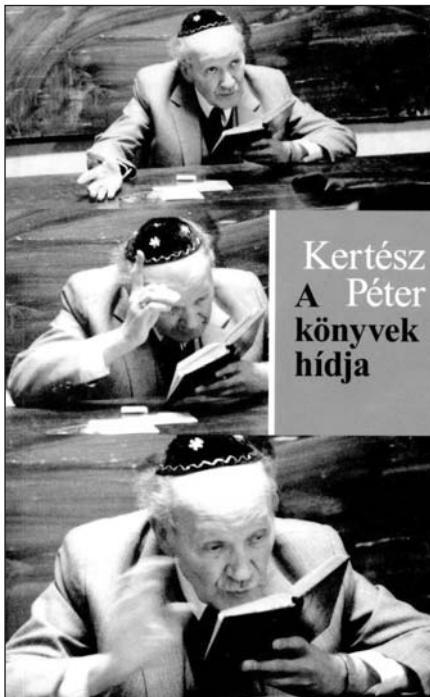
Kertész Péter Pulitzer-Emlékdíjas újságíró az 1985. március 3-án elhunyt tudós rabbi és genizakutató Scheiber Sándor halálának 20. évfördejára állította össze a budapesti Urbis Kiadónál még 2005-ben *A könyvek hídja* címmel megjelent emlékkötetet (Scheiber Sándor egyébként 1913. július 9-én született, tehát az idén lenne 95 éves). A szóban forgó kötetben a kiváló tudós rabbira emlékeznek egykor tanítványai, barátai és tiszteleti, különféle szakmák és korosztályok képviselői, zsidók és nem zsidók, magyarországiak és külföldiek, majdnem ötvenen: köztük a felesége Scheiber Sándorné, valamint Schweizer József, Hahn István, Komoróczy Géza, Fehér László, Voigt Vilmos – hogy csak néhány nevet említsünk. A kötet címe nem véletlen, Kertész Péter előszavából ugyanis kiderül, hogy nagyszüleinek aranylakodalma a következőképpen fejezte be Scheiber Sándor beszédét:

„Azt tartja a héber mese, hogy az idők végén a népek tüzes szakadék felett mennek át. Mások vashídon vannak, mi azonban papírhídon, amelynek pillérei könyvtéglákból lesznek. És az idők végén a papírhíd erősebbnek fog bizonyulni, mint a vashíd. Érjétek meg, hogy a papírhíd a könyvek hídja, átvezet a könnyek tengerén emberek, népek, országok felé, s legyetek bűszkék, hogy ti is segítettemek megépíteni egy élet munkájával az emberiességnak az egész emberiséget összekötő, nagy hídját.“

Ha valakiről, akkor Scheiber Sándorról bizton kijelenthetjük, hogy maga is a könyvek embere volt, s az általa említett hídnak a megépítéséhez egész életében végzett szorgos mun-

kájával jelentős mértékben járult hozzá. Kevesen voltak olyanok, akik anynyira jártasak lettek volna a könyvek világában, mint ő maga. A neve szorosan kötődik a genizakutatáshoz is, amelyben olyan eredményeket ért el, amilyeneket azóta senki.

Mik is azok a genizák? A geniza azt jelenti, hogy elrejtés és kincs. Ha egy héber kézirat vagy könyv tönkrement, használhatatlanná vált, nem pusztított,

ták el, hanem megőrizték ezeket. A zsinagógában gyűjtötték össze őket, s egy bizonyos idő elteltével eltemették. Ó Kairóban (nem tudni miért) nem temették el ezeket az iratokat, hanem egy archívumot alakítottak ki, amelyben számtalan eredeti okiratot vagy azoknak másolatát őrizték hosszú évszázadokon keresztül egy zsinagógában, amelyet a kopt keresztenyektől vásároltak a zsidók. Ezekből a régi iratokból, kötetekből több érdeklődő utazó is vásárolt néhányat, s így a világ különböző könyvtáraiba is elkerültek. A poros iratok, a genizák értéké-

nek felfedezése S. Schechter, Cambridge-i Egyetem professzorának köszönhető, aki 1896-ban Angliába vitette a teljes anyagot (kb. negyedmillió kéziratot és kézirattöredéket). Később innen is elkerült az iratok egy része a világ különböző könyvtáraiba, többek között Budapestre, Kaufmann Dávid gyűjteményébe is egy darab. Amikor Schechter professzor megtalálta a genizában a Ben Szira könyvnek (amelyet a szentírás egyik könyvének tartanak) az eredetijét, hasonló szennáció volt, mint amikor 1947-ben rábukkantak a holt tengerparti teker-csekre. A Ben Szira ugyanis a héber nyelv folytonosságának egy rendkívül értekes irodalmi bizonyítéka. Schechter professzor kutatásait, Scheiber Sándor előtt hosszú ideig senki sem folytatta, s egyelőre az ő halála után sem akadt követője. A számos nyelven beszélő és író tudós tanulmányok egész sorát közölte a világ különböző egyetemeinek kiadványainban, szaklapokban, több egyetem díszdoktorrá avatta őt. Tudós hírnevének köszönhette, hogy amikor 1976-ban fél éven át beidézték a rendőrségre, s egy konceptiós pert készítettek ellenére, a nemzetközi felháborodás és tiltakozás miatt kénytelenek voltak azt abba hagyni. Magyarországon sajnos tudományos berkekben mellőzték, emiatt azonban sosem panaszkozott. Annak ellenére, hogy Amerikától kezdve a világ számos országában ajánlottak fel neki professzori tanszéket, ő mégis maradt. „Marasztalt a magyar nyelv és az irodalom szeretete. Marasztalt a hivataltudat, hogy a helyben található anyag feldolgozása az egyetemes zsidó tudomány érdeke“ - írja 1983-ban. Bár a zaklatások lelkileg nagyon megviselték, tovább írt és dolgozott, segítette a rászorulókat, minden gondoskodott rólá, hogy diákjai ösztöndíjhoz jussanak. Kiváló előadó volt, hatalmas tudása lebilincselte a hallgatóságot. Voigt Vilmos (az ELTE Folklore Tanszékének ma nyugalmazott professzora is meghívta őt előadni, s amikor csak tehette, maga is beült óráira), többek között a következőképpen emlékezik róla:

(Folytatás a következő oldalon)

Emlékfüzér...

(Folytatás az előző oldalról)

„Aki egyetemi óráira járt, okosabb és jobb is lett általa (...) „Magukat (és sokat) fosztották meg mindenből azok, akik eltávolították őt az egyetemi és akadémiai körökből, illetve később sem ismerték fel e vétket (...) Ő nemcsak a magyar kultúra évezredeinek, hanem a zsidó kultúra ennél is több évezredének avatott ismerője volt. Emlékét is ilyen távlatra kell megőrizni. Nekünk pedig, akik még ismerhettük a tudós mester személyét is, kötelességnünk, hogy minél több művét minél többek számára tegyük közkinccsé!”

Arról, hogy milyen ember is volt Scheiber Sándor, megható történetet olvashatunk Dávid Katalin visszaemlékezésében:

„Bálint Sándor [a katolikus szakrális néprajz kutatásának kiemelkedő kutatója, egyetemi professzor, Scheiber Sándor barátja - L.J.I. megj.] 1956 után nagyon rossz helyzetbe került, kirúgták az állásából, naponta bevitték az ÁVO-ra, mindenki, aki korábban hozzá tartozott, eltávolodott tőle. Nyilván úgy gondolták, veszélyes bármilyen közösséget vállalni vele. Egy este csöngetnek szegedi lakásán, veszi a kabátját, gondolván, megint jönnek ér-

te. Kinyitja az ajtót, s ott áll előtte Scheiber Sándor két kofferral. Sándor, kérdezi elhűlve, mit akarsz itt? Semmi különöset, válaszolja a váratlan vendég, ha csak azt nem, hogy én most egy ideig nálad fogok lakni. Így hozta barátja tudomására, hogy amikor mindenki elhagyja, ó azonosul sorsával és közösséget vállal vele. Ezt nekem Bálint Sándor mesélte.”

Scheiber Sándor élete nem szűkölködött tragikus fordulatokban. Édesanyját a szeme láttára lői le egy nyilas. A felszabadulás után a Kerepesi úti temetőben hetekig keresték testvérével a több hónapos megfagyott holt-testek között szüleikét, hogy eltemetessék őket. Tanítványaival együtt könyveket mentett ki a lebombázott Zsidókutató Intézet romjai alól. Újraindítja a rabbiképzést, 1945 februárjában egyetlen hallgatóval indítja meg újra az oktatást.

A Folklór és tárgytörténet címmel már két kiadásban is megjelent tanulmánykötete a magyar és összehasonlító folklorisztika klasszikus darabjává vált. A Múlt és Jövő Kiadó gondozásában Scheiber Sándor könyve címmel 1994-ben megjelent vaskos kötetben található nagyszerű emlékbeszédeit nem lehet csodálat és meghatottság nélkül olvasni...

Hídvégi Máté a következőképpen foglalja össze munkásságát: „...magyar, német, angol és héber nyelven írt, de publikált franciául és olaszul is. Az általa írt vagy szerkesztett könyvek száma negyvennagy. A tudományágak, amelyekkel behatóan foglalkozott: hebraisztika, judaisztika, orientalisztika, nyelvészett, klasszika-filológia, textológia, irodalomtörténet, irodalomtudomány, bibliográfia, néprajz, tárgytörténet, könyvtörténet, illuminált kézirattörténet, művészettörténet, ikonográfia, történelem, művelődéstörténet, epigráfia, régészett”. Ugyanő a következő gondolatokkal zárja emlékezését: „Ha valaki a jövőben a magyar zsidóság életének és kultúrájának nyomait akarná felkutatni, s csak a scheiberi életmű állna rendelkezésére, ez a maga teljességeben képes lenne reprezentálni a magyar zsidó művelődéstörténet gazdagságát, és igazi szimbóluma lenne annak a szellemi erőnek és gerincségnak, amellyel a magyar zsidóság a holokauszt után képes volt talpra állni és megmaradni.”

(Kertész Péter: A Könyvek hídja. Emlékfüzér Scheiber Sándorról. Budapest: Urbis Könyvkiadó 2005, 336 p.)

L. Juhász Ilona

Autóval a Shalom klubba Novák Éva néni emlékére

Még fel sem eszmélünk az egyik tragikus hír hallatán, már is újabbal szembesít minket a sors. Ismét búcsúzunk a Shalom klub egy lelkes látogatójától, lapunk olvasójától. Elment Éva néni is! Bár hallottuk a híreket, hogy egyre betegabb, de titokban még abban reménykedtem, hogy egyszer bekanyarodik majd régi Škodájával az Eötvös utcába. Megáll a Menház előtt, kiszáll, feljön a lépcsőn, megkérdezi: „Andriskám, a nagyi hogy van?”. Elfoglalja a helyét a klubban a Schnitzer Ármin féle emléktábla alatt... Ott lesz, és újra velünk lesz...

De ez már csak egy nem teljesülő remény marad! Egy újabb üres szék, egy újabb sír, melyre kavicsot teszünk majd, ha a temetőben járunk. Ő elment, de velünk maradtak képek, hangok, pillanatok..., melyeket nem fogunk elfeledni.

Kedves Éva néni, nyugodjon békében!

Paszternák András,
a Hitközségi Híradó szerkesztőinek nevében

Érdeklődők a Schnitzer Ármin Mikromúzeumban

Ways – Utak – Cesty

Szeminárium a Holokauszt oktatás aktuális kérdéseiről minden érdeklődőnek.

Helyszín: Menház Zsidó Kulturális és Közösségi Központ, Komárom

Időpont: 2008. május 30 – június 1.

Regisztráció: www.ways.menhaz.sk
A vasárnap program része a Melamed oktatási programnak.

Program:

Péntek

11:00 – Megnyitó
11:30 – A Komáromi Zsidó Hitközség Pinchas leb Frieden Oktatási Központja és programjai
Paszternák András és Tamás, Komáromi Zsidó Hitközség
12:00 – Miért tanítunk a Holokausztról?
Kérdések és válaszok
13:00 – Ebéd
14:00 – Az Anne Frank kiállítás megtekintése a Jókai Mór Gimnáziumban (Dél-Komárom, Magyarország)
Diák tárlatvezetők segítségével
16:00 – Beszélgetés a kiállításról
Hédi Fanni, Holokauszt Emlékközpont, Budapest
17:00 – Hogyan tanítunk a Holokausztról? – Jó példák a régióból
– Dr. Marta Győriová (ESTER SLOVAKIA - Košice),
– Sommer László (MAZSIHISZ - ORZsE, Budapest),
– Mátraházi Ferenc (Tatabánya),
– Novák Ilona (Az Élet Menete Alapítvány, Budapest)
18:30 – Felkészülés az esti programra/ opcionális filmvetítés
19:00 – Kabalat Shabat- szombatköszöntés a komáromi zsinagógában (zsidó életélmény)
Schwetzoff Dávid (Budapest)
20:00 – Vacsora
21:00 – Esti program- informális módszerek – Haver Alapítvány Budapest (Mircea Cernov és az önkéntesek)

Szombat

09:00 – Reggeli
09:30 – Zsidó történelem a Holokauszt előtt Magyarországon és Szlovákiában
– Róbert Péter (Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem, Budapest),
– Jaroslav Franek (Szlovákiai Zsidó Hitközségek Központi Szövetsége - Pozsony)
10:30 – In Memoriam

Rendhagyó zenés irodalmi emlékműsor - Mátraházi Ferenc és Szűcs József (Tatabánya)

11:15 – Régiók és a Holocaust- történelmi előadások - választható
– Simon Attila (Selye János Egyetem, Komárom)

– Kovács Tamás (Budapest)

13:00 – Ebéd

14:30 – NŐI TAPASZTALAT, NŐI HANG – MAGYAR ZSIDÓ NŐK HOLOKAUSZT NAPLÓI ÉS MEMOÁRJAI

Pécsi Katalin, Holokauszt Emlékközpont, Budapest

15:30 – Városnézés Komáromban (belváros és a vár - idegenvezetéssel)

17:30 – Intézmények bemutatkozása Holokauszt Emlékközpont, Budapest, Kardos Zoltán

– Fórum Intézet- Etnológiai Központ, Komárom – L. Juhász Ilona

18:30 – Embermentők

Pécsi Tibor, Holokauszt Emlékközpont, Budapest

20:00 – Vacsora

21:00 – Esti program- Zsidóság és Izrael

– Mit taníthatunk Izraelről az iskolákban? – Büchler András – a Magyarországi Cionista Szövetség alelnöke, az izraeli nagykövetség (Budapest) sajtótitkára

Vasárnap

09:00 – Reggeli

09:30 – Workshopok, konzultációk, ötletbörze

– Turi Anett(Budapest),

– Dr. Novák Tamás (Komáromi Zsidó Hitközség),

– Jamnik Judit (Budapest)

10:30 – Hogyan használjuk a különböző oktatási anyagokat?

Vezeti: Mátraházi Ferenc (Tatabánya) és Tóth Andrea (Budapest- Scheiber Sándor Gimnázium és Általános Iskola)

11:30 – Látogatás a komáromi zsidó temetőben

12:30 – Ebéd

13:30 – Értékelés

14:30 – Programzárás

Magyar-szlovák fordítás: Magda Vadász (Budapest)

Az esemény az International Holocaust Task Force támogatásával jött létre.

Maceszgombóc a Menházban

Hagyományaink szerint az idén is közösen emlékeztünk az egyiptomi kivonulásról. Több mint 50-en vettek részt 5768 Pészachjának második Széderén a Menházban. Az megjelenteket Paszternák Tamás, koordinátor köszöntötte, a közelmúltban elhunyt hittestvéreinkre Paszternák András emlékezett. Örömmel mutattuk be a jeruzsálemi Vajnorsky család által küldött új Haggadákat. Az egyiptomi kivonulás történetével Schwetzoff Dávid budapesti kátor (aki áprilistól havonta egyszer ellátja a kántori feladatokat városunkban) ismertette meg a jelenlévőket. Szolt az ünnepi szokásokról, hagyományokról is. A rendezvényre városunkon kívül a régiók több településéről érkeztek vendégek. A széder-tákat és a kósér vacsorát a budapesti Carmel Kft. szállította. Az esemény lebonyolításáért köszönet Haas Juditnak, Weissová Alicának és Paszternákné Kertész Zsuzsának.

Hiszünk abban, hogy az ilyen és ehhez hasonló rendezvények lehetnek a jövő zálogai, biztosíthatják kis közösséggünk továbbélését.

PA

Találkozás a Jókai Gimnázium tanáraival

Áprilisi hétfége, délután van, sokan első tavaszi sétájukat teszik épp a szép időben. Ketten sietve érkeznek a Menház felé. Blaskó József és Berő László a Jókai Gimnázium tanárai Dél-Komáromból. Szabadidejüket feláldozva jönnek és beszélnek terveikről, az Anna Frank Kiállításról, együttműködésükön a Yad Vashemel és a Holokauszt Emlékközponttal, a kipróbálás alatt álló Holokauszt oktatási kéregényről. Nem győzöm hallgatni tapasztalataikat, terveiket. Jó érzés látni, hogy vannak ilyen tanárok is... Reméljük pozitív példájukat sokan követik majd.

Jövőnk, ami összeköt – a régió oldala

Zsidóság és radikalizmus a Szochnut szeminárium Pöstyénben

A Szochnut (The Jewish Agency for Israel), a Magyarországi Cionista Szövetség és a Szlovákiai Zsidó Fiatalok Uniója közös szemináriumot szerveztek „Zsidóság és radikalizmus” címmel a világhírű szlovákiai fürdővárosban, Pöstyénben. A Szochnut igazgatója Eran El Bar jóvoltából én is ott lehettem a háromnapos rendezvényen. Április első péntekén délelőtt indult el a magyar küldöttség külön autóbusszal a Hősök teréről. A csoportot vegyesen alkották a Taglit és Masza programok korábbi résztvevői, illetve más érdeklődők. Négy óra utazás után érkeztünk meg a festői fürdőváros „Banka” nevű városrészébe, ahol a Panoráma hotelben elfoglaltuk szállásunkat.

Az igazgató úr bevezető szavai után bemutatta az előadókat, akiktől a radikalizmus számos formájáról hallottunk a három nap alatt (vallási, zsidóságon belüli, iszlám radikalizmus) - dr. Balázs Gábort, a Wesselényi utcai Amerikai Alapítványi iskola igazgatóját és Isak Kfirt, aki Herzlyából érkezett. Az nemzetközi program (hatvan résztvevővel - Szlovákiából, Csehországból és Magyarországról) angolul folyt.

A péntek délutáni előadások után a szombat fogadása következett. A Kabalat Shabatot Zeed Stiefel, pöstyéni rabbi vezette (a város zsidó közössége alig néhány főre tehető, a jelentős izraeli turizmus miatt a rabbi a Chabad Lubavics küldötteként pár hónappal ezelőtt kezdte meg állandó szolgálatát Pöstyénben). A hagyományos dallamok csodálatos hangulatot teremtettek. Az esti imát követően közösen fogyasztottuk el a vacsorát, a szeminárium minden ételét a rabbi és

a rebecen készítették. A vacsora után hosszas éneklés, majd éjszakai városnézés következett. Szombaton reggel folytatódottak az előadások, szemináriumok, ezúttal több csoportban. Délután idegenvezetővel méztük a település nevezetességeit. A Havdala zárta ezt a különlegesen szép nemzetközi Shabatot. Az esti program keretében elsőként a Szochnut Masa programjának két végzettje dr. Baruch Gábor (Budapest) és Lenka Sillerová (Nitra) meséltek élményeikről, majd Izrael 60. születésnapja alkalmából Legyen Ön is milliomos! játék következett izraeli kérdésekkel, Susán Eszter vezetésével. Az este hátralevő része és az éjszaka táncossal, mulatozással telt.

Vasárnap reggel Zeev Boker Izrael állam szlovákiai nagykövetet látogatott el a szemináriumra, aki ismertette a külükviselet tevékenységét, majd Eran El Barral együtt kérdésekre válaszolt. Ezután kirándulásra indultunk, melynek első állomása a csodálatos kastély volt Smolenicében. A Pálffy család egykori birtoka ma a Szlovák Tudományos Akadémia konferenciaközpontja, a nagyközönség számára ritkán látogatható. A találkozó résztvevői most idegenvezetéssel járhatták be az épület termeit és felmehetek annak tornyába is, ahonnan messzire ellátni. A másodi állomás az egykor híres és nagy zsidó közösséggel rendelkező Vrbové- Verbó volt. A város romos zsinagógájában megismerkedhettünk a kile történetével. Megtudhattuk, hogy innen indult útjára például Koppel Reich, a pesti ortodoxia meghatározó egyénisége és még sokan mások.

A pöstyéni szálloda éttermében értékeléssel zárult a szeminárium. A viszszául a magyarországi résztvevők megálltak Komáromban, ahol megtekintették a Menházat és a zsinagógát.

Tartalmas, szép hétvége volt. Köszönet érte a Szochnut és az MCSZ stábjának - Fehér Fanninak, Cseri Anitának, Susán Eszternek és Nofar Helmernek, a Szlovákiai Zsidó Fiatalok Uniójának - Ester Tillovának, Karin Braunovának és Martin Zaninak.

PT

Elnémult az orgona

Mély megrendüléssel fogadtuk a hírt, hogy lapunk rendszeres olvasója Kármán György (mindannyiunk Gyuri bácsija) orgonaművész, egyetemi magántanár, életének 76. évében tragikus hirtelenséggel elhunyt. Évtizedeken át volt a Magyar Televízió zene, majd vallási szerkesztőségenek munkatársa, Az utódok reménysége szerkesztője.

A budapesti Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Liturgia Tanszékének vezetőjeként a kántorokat, tanárjelölteket, rabbikat képzte nagy odaadással. Vidámsága, szerénysége, barátsága szeretettel töltötte el a környezetét.

Gyuri bácsitól a budapesti Kozma utcai temetőben dr. Schöner Alfréd főrabbi, az egyetem rektora búcsúzott.

Emlékét megőrzük.

a HH szerkesztői

Debrecen újraindul

A közelmúltban jelentős változások zajlottak a Debreceni Zsidó Hitközségnél, leváltották a régi vezetést, Izraelből új rabbi érkezett városba. A kile elnökének a fiatal nagyvállakozót, Horovitz Tamást választották, aki munkatársaival együtt minden megtesz a közösségi élet fejlesztésért, újjáélesztésért.

A tavaly elmaradt, évekig sikeresen megszervezett határon túli közösségek találkozóját az idén „Dialógus” címmel az eddigiekől kicsit eltérő formában rendezik meg. A fő hangsúly a sok előadás helyett a beszélgetésekben, fórumokon lesz. A szervezők június 20-22-ig várnak mindenkit. A komáromi küldöttségbe május végéig lehet jelentkezni a KZSH titkárságán.

Zászlóval a kézben – helyszíni riport a 60 éves Izraelből

Május van, hatvan évvel ezelőtt jött létre a modern Izrael. A világ zsidósága ebben a hónapban erre emlékezik, ünnepel. Ünnep van itt, a diaszpórában is, hiszen fontos mindenünk számára, hogy közel kétezer év után újra létezik zsidó állam. Ünnepelünk Komáromban és a környék más településein is. Boldog, békés születésnapot Izrael!

Az izraeli hősi halottak és a terrorizmus áldozatainak emléknapián, Yom Hazikaronkor indult útjára a magyarországi Az Élet Menete Alapítvány csoportja, hogy egy héttel az Auschwitz-Birkenau-i koncentrációs táborok közt megtartott gyalogmenet után 52 ország küldöttségével közösen ünnepelje meg Izrael állam 60. születésnapját.

A megérkezés után csoportunk a festőien szép tengerparti városba, Netanyára utazott, ahol szállásunk volt. Este, Yom Haacmaut (a függetlenség napja) beköszöntekor részt vettünk a településen megrendezett utcabálon, ahol négy különböző színpadon mindenki megtalálhatta azt a zenét, amelyre hajnalig mulathatott. Az eseményt a fény és tűzijáték tette még emlékezetesebbé.

Bármerre is jártunk az országban, minden kék-fehérbe volt öltözöttetve, a Tel-Aviv-i toronyházaktól a személy-

Yom Hazikaron emlékezés a Siratófálnál

autókon át a víztárolóig. Yom Haacmaut napját Jeruzsálemben töltöttük. Rövid buszos városnézés után a polgármesteri hivatalnál felállított hatalmas színpad előtt találkoztunk a többi csoporttal. Az ünnepi műsorban ismert zeneszámok, táncok köszöntötték az

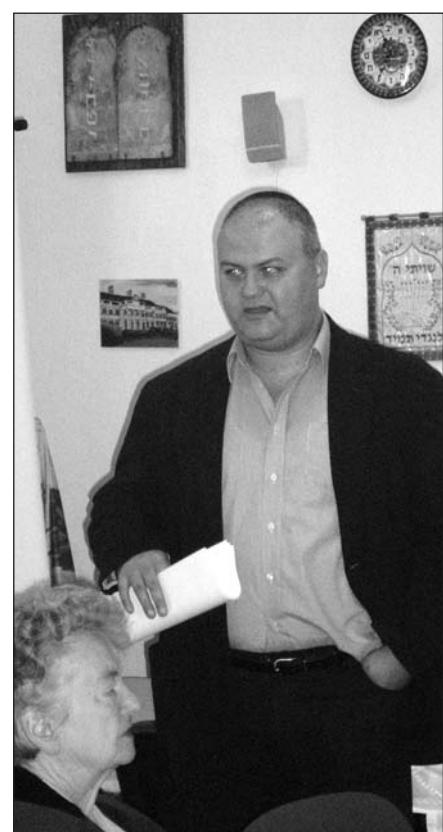
legmeghatóbb része a cfáti Magyarajkú Zsidóság Emlékmúzeumában eltöltött néhány óra volt. A Lustig házaspár odaadó munkája, történetei, az általuk levetített film sokak szemébe csalt könnyeket.

A Hitközségi Híradó szerkesztő Yom Haacmautkor Jeruzsálemben

országot, természetesen az ünnepi beszédek sem maradhattak el. A jeruzsálemi Élet menete indulására már több mint 5000-en voltunk a téren. A városházától az Óvárosba kapaszkodtunk fel. A magyarországi csoport egy hatalmas izraeli lobogót vitt a menet elején. Megható volt ezzel belépni a Cion kapun, majd lesétálni a Siratófálig. Az estét egy nagy közös piknik keretében a latruni katonai emlékhelyen töltöttük. A napot a nemzetközi Élet Mente által szervezett fergeteges show műsor zárta, számos ismert énekkessel, táncosokkal és tűzijátékkal.

Utunk többi napján Izrael különböző területeivel ismerkedtünk meg. Jártunk a Masada erődítményében, fürödtünk a Holt-tengerben, felfedeztük a Galilt, voltunk a Jordán folyónál, a Kineretnél is. Felmentünk Cfátra, a Kabbala városába, megnéztük a Rosh Hanikra-i barlangrendszert. Gyönyörködhetünk a haifai Bahai-kert szépségében és a kikötő nyüzsgő életében. Felkerestük a jeruzsálemi Yad Vashem Intézetet is, ahol az állandó kiállítás és a gyermekem emlékhelyének megtekintése után a Soá áldozataiért szólt az Kel mole rachamin és a Kaddis. A shabatot Kardos Péter főrabbi tanításával fogadtuk, Kardos László kántor közreműködésével. Az ünneptől a Földközti-tenger partján egy rendhagyó Havdatával búcsúztunk. Kirándulásunk egyik

Novák Attila előadása Izrael születéséről a nyitott kapuk napján

Kile Kaleidoszkóp

Komáromiak nyomában

A napokban budapesti találkozónkon Orna és Yossi Mundschein (Askhe-lon, Izrael) a komáromi zsidósághoz köthető emlékeket adott át Schitzer Ármin Mikromúzeumunk részére. A II. világháború előtt Paleszinából Komáromba írt levelek és a háború utáni aliját követően készült fényképek, a hamarosan megújuló kiállításunkat gazdagítják majd. Köszönet, hogy segítenek megőrizni a komáromi zsidó közösség múltját.

Pályázati felhívás

A Komáromi Zsidó Hitközség 2008. július 1-jétől pályázatot ír ki a temetőgondnoki- temetői állás betöltésére.

A temetőgondnok feladata

- a sírkert teljes területének rendben tartása,
- kisebb javítási és karbantartási feladatok ellátása,
- a ravatalozó rendben tartása, takarítása,
- a temető állandó őrzése, kapcsolattartás a hitközség vezetőségével,
- a látogatók fogadása látogatási időben,
- a Menház Zsidó Kulturális és Közösségi Központ kertjének és környékének folyamatos karbantartása
- egyéb munkák, külön megbízás alapján

Amit kínálunk:

- egy teljesen felújított, egyszobás gondnoki szolgálati lakás tértétesmentes használata (bérleti díjat nem kell fizetni, a havi rezsi költségeket - elektromos áram, víz viszont igen).
- áprilistól októberig teljesítményfüggő bérezés
- a megfelelő eszközök biztosítása

Elvárásaink:

- jó fizikai állóképesség, munkabírás
- előnyt jelent az eddigi hasonló területen (gondnokként, kertészként, erdészeti) szervett szakmai tapasztalat
- rendezett életkörülmények
- büntetlen előélet
- a szlovák és a magyar nyelv ismerete

Jelentkezni kizárolag írásosban (elérhetőségek megadásával) és önéletrajzzal lehet a KZSH titkárságán 2008. június 15-ig. Bővebb információk: 035/7731-224, 0908/313600. A jelentkezőkkel a vezetőségi tagok a későbbiekben személyesen is elbeszélgetnek.

Nyertes pályázatok

A KZSH az utóbbi időben az alábbi szervezetektől részesült pályázati támogatásokban: Komárom városa (szociális és kulturális), Ezra Alapítvány (új vitrinek beszerzése és új kiállítás kialakítása a Menházban), JOINT Szlovákiai Képviselete (Melamed oktatási program), Szlovák Köztársaság Kormánya Kárpótlási Tanácsa (Menház felújítása, Hitközségi Híradó megjelentetése).

A Dohánytól a Duna-partig AZ ÉLET MENETE BUDAPEST 2008

Hideg, szeles időben indult el több ezer emlékező 2008. április 16-án a budapesti Élet menetén, hogy a második világháború ártatlanul elpusztított áldozataira emlékezzen. Fáklyákkal a kezünkben vonultunk végig azon az úton, amely nagyon sokak számára az utolsó volt. A „dunaparti cipők“ emlékmű közelében felállított színpadon a budapesti zsidó közösség tagjai; Demszky Gábor, Budapest főpolgármestere; a roma szervezetek és a katolikus egyház képviselői, Colette Avital az izraeli parlament, a Knesset alelnöke idézte fel a Vészkorszak eseményeit. A zeneszámok és szavalatok közül legmeghatóbb a Scheiber Sándor iskola tanulóinak éneke volt. A rendezvény végén felvillant a SOHA TÖBBÉ felirat, és a résztvevők 600 szál fehér virágot szórtak a Dunába.

PA

Anne Frank Komáromban

A Komáromi Napok keretében nyílt meg a budapesti Holokauszt Emlékközpont Anne Frank vándorkiállítása. A megnyitón a KZSH-t dr. Novák Tamás képviselte. A tárlat, melyen diákok tárlatvezetők segítségével ismerkedhetünk meg Anne Frank életével, 2008. június 1-ig tekinthető meg Dél-Komáromban, a Jókai Mór Gimnáziumban (Táncsics Mihály utca).

A Pannoniai Klezmer Band koncertje a komáromi zsinagógában

Výzva na konkurz

Komárňanská židovská náboženská obec vypisuje konkurz od 1. júla 2008 na obsadenie pozície správcu cintorína, strážnika cintorína.

Úloha správcu cintorína

- udržiavanie poriadku na celom pozemku cintorína,
- vykonávanie menších opráv a údržbárskych prác,
- udržiavanie poriadku a upratovanie v márničke,
- stále stráženie cintorína, udržiavanie kontaktu s vedením náboženskej obce,
- prijímanie návštěvníkov v čase návštěv,

– priebežná údržba záhrady a okolia Židovského kultúrneho a spoločenského centra Menházu

– ostatné práce na základe zvláštneho poverenia.

Čo ponúkame:

- Jednoizbový služobný správcovský byt po celkovej rekonštrukcii na bezplatné používanie (nájom netreba platiť, avšak je treba platiť mesačné režijné náklady - elektrická energia, voda).
- Mzda od apríla do októbra na základe výkonu.
- Zabezpečenie príslušných prostriedkov.

Naše očakávania:

- Dobrá fyzická zdatnosť, pracovná výdrž.

– Pracovné odborné skúsenosti získané v podobnej oblasti (správca, záhradník, lesník) sú výhodou.

– Usporiadane životné okolnosti.

– Bezúhonný život.

– Znalosť slovenského a maďarského jazyka.

Záujemcovia sa môžu prihlásiť výlučne písomnou formou (s udaním kontaktných informácií) a životopisom a to do 15. júna 2008 na sekretariáte ŽNO (Info: 035/7731-224, 0908313600). Členovia vedenia náboženskej obce neskôr vykonajú aj osobné pohovory s kandidátmi.

„Cesty – utak – ways“

ŽNO v Komárne s podporou INTERNATIONAL HOLOCAUST Task usporiada v dňoch 30. mája až 1. júna 2008 konferenciu "Cesty - utak - ways", ktorá sa zaobrá s aktuálnymi otázkami vyučovania o Holokauste v regióne. Program sme zostavili pomocou renomovaných odborníkov, s využitím skúseností získaných v predchádzajúcich rokoch (2002, 2005). Konferenciu doporučujeme pedagógom a taktiež pracovníkom vzdelávacích inštitútorov.

Cieľom programu je to, aby účastníci získali teoretické a praktické poznatky o horeuvedenej tematike a pomocou odborníkov spoznali nové metódy vyučovania o tejto dobe hrôzy.

Dôležité informácie:

Miesto programu: Židovské kultúrne a spoločenské centrum Menház Komárno (Ulica Eötvösa č. 15. 94501, Komárno, SR)

Jazyk konferencie: slovenčina a maďarčina

Začiatok programu: 30. mája 2008, piatok 11:00 hod.

Koniec programu: 1. júna 2008, nedeľa 14:00 hod.

Účastnícky poplatok: 600,- Sk - obsahuje ubytovanie na 2 noci a Hoteli Európa v Komárne, stravovanie 3x denne a písaný materiál konferencie.

300,- Sk - pre tých účastníkov, ktorí nežiadajú ubytovanie.

Účastnícky poplatok môžete zaplatiť na mieste v hotovosti, na pošte alebo bankovým prevodom

Piatok

11:00 – Zahájenie

11:30 – Vzdelávacie stredisko ŽNO Komárno „Pinchas leb Frieden“ a programy

– András a Tamás Paszternák, ŽNO Komárno

12:00 – Prečo vzdelávame o Holokauste? Otázky a odpovede

13:00 – Obed

14:00 – Prehliadka výstavy o Anne Frank v gymnáziu Móra Jókaiho v Komárom (Maďarsko). Výstavu predstavia študenti

16:00 – Beseda o výstave

– Fanni Hédi, (Pamätné miesto a múzeum Holokaustu, Budapešť)

17:00 – Ako máme vyučovať o Holokauste? - Dobré príklady z regiónu

– Dr. Marta Győriová (ESTER SLOVAKIA - Košice),

– László Sommer (MAZSIHISZ- OR-ZsE- Židovská univerzita, Budapešť),

– Ferenc Mátraházi (Tatabánya),

– Ilona Novák (Nadácia Pochod života, Budapešť)

18:30 – Príprava na večerný program / alebo premietanie filmu

19:00 – Kabalat Shabat- uvítanie soboty v synagóge v Komárne (židovský zážitok)

– Dávid Schwetzoff (Budapešť)

20:00 – Večera

21:00 – Večerný program – informačné metódy

– Nadácia Haver Budapešť (Mircea Cernov a dobrovoľníci)

Sobota

09:00 – Raňajky

09:30 – História židov na Slovensku a v Maďarsku pred Holokaustom

– Péter Róbert (OR-ZsE- Židovská univerzita, Budapešť),

– Jaroslav Franek (ÚZ ŽNO Bratislava)

10:30 – In memoriam

– Literáne a hudobné pásmo (Ferenc Mátraházi a József Szűcs, Tatabánya)

11:15 – Náš región a Holokaust - prednášky

– Attila Simon (Univerzita J. Selyeho, Komárno)

– Tamás Kovács (Budapešť)

13:00 – Obed

14:30 – SKÚSENOSTI ŽIEN, ICH HLAS – DENNÍKY A MEMOÁRE MAĎARSKÝCH ŽIDOVIEK Z OBDOBIA HOLOKAUSTU

– Katalin Pécsi, (Pamätné miesto a múzeum Holokaustu, Budapešť)

15:30 – Prehliadka mesta (centrum a pevnosť – so sprievodcom)

17:30 – Predstavenie inštitútorov

– Pamätné miesto a múzeum Holokaustu, Budapešť, Zoltán Kardos

– Inštitút Fórum – Etnologické centrum, Komárno – Ilona L. Juhász

18:30 – Záchrancovia

– Tibor Pécsi, Pamätné miesto a múzeum Holokaustu, Budapešť

20:00 – Večera

21:00 – Večerný program – Židovstvo a Izrael

– Čo môžeme učiť o Izraeli v školách?

– András Büchler- Zväz maďarských cionistov – podpredseda, tlačový tajomník Izraelského veľvyslanectva v Budapešti

Nedela

09:00 – Raňajky

09:30 – Workshopy, konzultácie, burza nápadov

– Anett Turi (Budapešť),

– Dr. Tamás Novák (ŽNO Komárno),

– Judit Jamník (Budapešť)

10:30 – Ako máme používať rôzne učebné pomôcky?

– Ferenc Mátraházi, Tatabánya, Andrea Tóth, Budapešť

11:30 – Návšteva židovského cintorína v Komárne

12:30 – Obed

13:30 – Vyhodnotenie

14:30 – Záver programu

Tlmočenie slovenčina – maďarčina: Magda Vadász (Budapešť)

„Čas barchesu“

8.apríla 2008 štúdio divadla Andreja Bagara v Nitre uviedlo predstavenie a to monodrámu významnej herečky Evy Hlaváčovej „Čas barchesu“ – (autorka knihy Viola Kováčová).

Za účasti viacerých členov jednotlivých obcí na južnom Slovensku (Bratislava, Nitra, Galanta a pod.) sa aj viacerí členovia Židovskej obce v Komárne zúčastnili predstavenia.

Herečka **Eva Hlaváčová** nám priblížila zvyky, slávnosti miestnych rodín a rodinne tradície obyvateľov Svätého Jura pri Bratislave v období protižidovských opatrení. Totiž toto obdobie prinieslo koniec „času barchesu“ a to pre všetkých. Autorka Viola Kováčová vo svojich krátkych a pritom charakteristických príbehov veľmi rozumne zachytila atmosféru spolužitia národnostne a nábožensky pestrého obyvateľstva.

AW

S hlbokou lútošou oznamujeme, že aktívna členka našej obce

Eva Nováková
1925-2008

zosnula po dlhotrvajúcej vážnej chorobe. Rozlúčku so zosnulou vykonali za vysokej účasti smútiacich Dr. József Schweitzer, penzionovaný hlavný rabín a Emil Tóth, hlavný kantor, na miestnom cintoríne. Súcítíme so smútkom rodiny. Zosnulá ostane večne v našej pamäti.

*Vedenie Komářanské židovskej náboženskej obce,
redaktori Spravodaja náboženskej obce*

Úspešné projekty

Komářanská židovská náboženská obec obdržala projektovú podporu od nasledujúcich organizácií: Mesto Komárno (sociálna a kultúrna podpora), Nadácia Ezra (nákup nových vitrína a vytvorenie novej výstavy v Menháze), Zastúpenie JOINT na Slovensku (vzdelávací program Melamed), Rada vlády Slovenskej republiky pre odškodenie obetí Holocaustu (Obnova Menházu). Spravodaj).

Shavuot, sviatok týždňov

Tento rok prichádza sviatok odovzdania Tóry, Shavu'ot dňa **8. júna**, v nedeľu večer. Hlavné sviatočné dni sú **9.-10. júna** (pondelok, utorok). V týchto dňoch bude sekretariát komářanskej Židovskej náboženskej obce zavretý a nebude možné navštíviť cintorín!

Žiadame Vašu podporu

Zmena ČÍSLA ÚČTU!

Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

Účty sú v Sk aj v devízach!

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo
10103804/5200- OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK06090000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX
Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK52520000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX
Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

Krátke správy

★ Spravodajcu náboženskej obce, Komářanskú židovskú obec a Shalom Klub podporili: Chaya a Jehosua Weisz (Izrael), Gabriel Schutzenegel (USA), rodina Delikát (Bratislava, USA, IZRAEL), Balázs Szverle (Bicske) a darcovia, ktorí si prajú ostať v anonymite. Ďakujeme!

★ Pani Teri Vajnorsky z Jeruzalemu darovala Komářanskej židovskej náboženskej obci nové Hagady na Pesach. Ďakujeme!

★ S radostou sme sa dozvedeli, že v parku pred komářanským Jókaiho divadlom bude na budúci rok umiestnená socha rodáka z nášho mesta a nášho súverca Rezső Seressa ako druhá socha vo vlni založenom sochovom parku. Tvorbu sochy, ktorá znázorňuje svetoznámeho autora Smutnej nedele, bude podporovať aj komářanská Židovská náboženská obec.

★ Nasledujúce školenie kurzu pre vzdelávanie vedúcich pracovníkov židovskej náboženskej obce, ktoré organizujú spoločne Židovská univerzita a Združenie židovských náboženských obcí Madarska, sa uskutoční v stredu, dňa 21. mája. Srdečne očakávame všetkých záujemcov (v tento deň bude sekretariát komářanskej Židovskej náboženskej obce zatvorený).

★ Infraštruktúra Komářanskej židovskej náboženskej obce sa v máji rozšíri o novú laserovú tlačiareň a digitálny fotografický aparát zakúpené z projektovej podpory.

★ Malá knižnica Bélu Spitzera bola obohatená o nové knihy (okrem iného získala publikácie múzea v Osviečime).

★ Obstarali sme nové kuchynské prístroje, misy a nádoby na Pesach.

★ Zmena účtovného systému Komářanskej židovskej náboženskej obce a prechod na podvojné účtovníctvo sa v súlade s harmonogramom blížia ku koncu, v poslednej fáze sa uskutoční ohodnotenie nehnuteľného majetku.

★ V Dunajskej Strede bol odhalený náhrobný pomník Ference Kornfelda, ktorý nás navždy opustil minulý rok.

SPRA VODAJ

Vyučovanie, oslavy, hudba – celodenný program v Menháze

Menház privítal dňa 4. mája 2008 záujemcov celodenným programom. Do poludnia pokračoval náš vzdelávací program MELAMED, v rámci ktorého oboznámila účastníkov Anett Túri, poslucháčka Židovskej univerzity v Budapešti, s pútnickým sviatkom (všetci obdržali rozsiahle pomocné materiály v slovenskom a maďarskom jazyku, ktoré pripravila). Na hodine hebrejčiny sa všetci zúčastnení nadšene učili nové slovíčka.

Od skorého odpoludnia pokračovali programy v rámci 17. Komárnanských dní. Deň otvorených dverí pritiahol množstvo občanov nášho mesta do Menházu tak, ako po predošlé roky. Až do konca sprevádzali András Paszternák a Tamás Paszternák skupinky návštěvníkov po Mikromúzeu Ármina Schnitzera, po sieni Zoltána Wallensteina a po synagóge. Počas dňa odznelo množstvo otázok v súvislosti s židovskými zvykmi a historiou, na ktoré sme sa snažili odpovedať.

Komárnanská židovská náboženská

obec nezabudla ani na 60. narodeniny štátu Izrael. Attila Novák, predseda Združenia sionistov v Maďarsku prednášal o zrodenej štátu Izrael. András Paszternák zhrnul vysľahovanie členov našej obce do Izraela a ich osudy pod názvom *Z domu domov, návrat členov Komárnanskej židovskej náboženskej obce do Svätej zeme*. Zlatým klincom dňa bol koncert skupiny Pannónia Klezmer Band. Prízemie aj galéria synagógy boli preplnené obecenstvom, mnohým sa sotva ušlo miesto na státie. Profesionalitu kapely odmenilo obecenstvo mohutným potleskom.

Celodenná akcia sa uskutočnila s podporou nasledujúcich organizácií: Mesto Komárno, Joods Humanitair Found, Nadácia Pincus, bratislavská kancelária JOINTu, Nitrianska samosprávny kraj, Kultúrny inštitút Maďarskej republiky (Bratislava) a Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky.

PA

Izrael má 60 rokov

Je máj a pred šestdesiatimi rokmi vznikol moderný Izrael. Židia na celom svete si pripomínajú a oslavujú túto udalosť. Aj tu v diaspóre je sviatok, keďže pre nás všetkých je dôležité, že po skoro dvoch tisícach rokov existuje znova židovský štát. Oslavujeme v Komárne a aj v ďalších obciach na okolí. Všetko najlepšie k narodeninám, Izrael!

Kabalat Shabat, uvítanie soboty v synagóge

V piatok dňa 30. mája znova spoločne uvítame sobotu v synagóge. Dávid Schwetzoff bude vykonávať kantorské povinnosti počas bohoslužby, ktorá sa začne o 19:00 hodine. Po večernej modlitbe všetkých pohostíme na kiduši. Určite počítame so všetkými záujemcami!

Deň martyrov

ŽNO v Komárne aj touto cestou pozýva každého dobromyselného človeka na spomienkovú oslavu usporiadanú z príležitosti 64. výročia deportácie Židov z Komárna. Miesto: židovský cintorín v Komárne (ulica Zlatého muža, termín: 15. júna 2008 o 10:30 hod.

Slávnostný prejav prednesie: dr. Alfréd Schróner hlavný rabín, rektor Židovskej univerzity v Budapešti

Účinkuje: Emil Tóth hlavný kantor synagógy pri univerzite

O 12:00 hod. spoločne zapálime sviečky pri pamätníku obetí v synagóge a umiestníme veniec k tabuli na stene Menházu.

Srdečne Vás očakávame!

Macesové knedle v Menháze

Podľa našich tradícií aj v tomto roku sme sa spomíname na útek z Egypta. Na druhom Sederi 5768 Pesachu sa v Menháze zúčastnilo viac ako 50 účastníkov. Zhromaždených pozdravil koordinátor Tamás Paszternák, András Paszternák spomína na našich nedávno zosnulých súvercov. S radosťou sme predstavili nové Hagady, ktoré nám poslala rodina Vajnorsky z Jeruzalemu. Dávid Schwetzoff, kantor z Budapešti (ktorý od apríla vykonáva v našom meste raz mesačne kantorské povinnosti) oboznámi prítomných s historiou úteku z Egypta. Rozprával o sviatočných zvykoch, ako aj o tradíciách. Misy na Seder a kóšer večeru dodala spoločnosť Carmel Kft. z Budapešti. Za zorganizovanie celej udalosti ďakujeme Judite Haasovej, Alici Weissovej a Zsuzse Paszternák.

Veríme, že takéto a podobné udalosti môžu byť zálohou do budúcnosti a zabezpečia ďalšiu existenciu našej malej komunity.

PA